

Каранда С. Г.,
студент 2-К-А курсу юридичного факультету
ННІЗДН НАВС

ОБОВ'ЯЗКИ НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇХ ПОРУШЕННЯ В КОНТЕКСТІ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ РЕФОРМИ

За 21-річну історію незалежної України, держава намагається стати на шлях повної демократії та розбудови правової держави, з верховенством закону та рівності всіх громадян перед законом. Проте на практиці, не зважаючи на вже тривалий час існування незалежної держави, законодавство України, у деяких її нормах, носить колізійний характер, що часто ставить населення в нерівне становище між собою, створюючи тим самим привілеї для певного прошарку на законодавчому рівні.

Останнім часом актуальною проблемою у суспільстві постало питання щодо професійної діяльності народного депутата України, особливо в площині його нехтування своїми прямими професійними обов'язками. Полягає це в тому, що народні депутати дуже часто нівелюють своїм обов'язком відвідування пленарних засідань Верховної Ради України. Особливо актуальним це питання постає у світлі назріваючої парламентської реформи.

Так пункт 3 статті 24 закону України «Про статус народного депутата України» говорить, що до обов'язків народного депутата України входить бути присутнім та особисто брати участь у засіданнях Верховної Ради та її органів, до складу яких його обрано, проте на практиці це положення часто не виконується, що надає цим нормам декларативний характер, оскільки реальної відповідальності за їх порушення на законодавчому рівні не встановлено.

Даний факт може свідчити про недосконалість та колізійність законодавства. По факту виходить, що народному депутату держава гарантує трудові права, про що є відповідний запис у законі, проте жодним чином не регламентовано його трудові обов'язки та відповідальність за їх не виконання.

В законодавстві не міститься чіткої норми, що на народного депутата поширюються норми трудового законодавства в площині відповідальності за його невиконання, оскільки депутат є особою політичною, проте не зрозумілим стає, чому ж політичній особі, за час його перебування на посаді, нараховується трудовий стаж, присвоюються класні чини, робиться відповідний запис до трудової книжки. Тобто виконуються всі ті заходи, що до осіб, які мають і трудові права, і трудові обов'язки, оскільки Кодекс законів про працю вказує, що трудова книжка є основним документом про трудову діяльність працівника, і чому тоді до всіх осіб, що мають трудову книжку, застосовуються санкції щодо трудових обов'язків, окрім народних депутатів.

Дане питання актуальне не лише в Україні. Проблема санкцій за невиконання або нехтування своїми трудовими обов'язками щодо депутатів висвітлена і у законодавчих актах як розвинених країн Європи, таких як Італія, Німеччина, так і у пост-радянських країнах, таких як Грузія.

Якщо брати до уваги законодавство країн Європи, то відповідні норми щодо покарання за не виконання своїх трудових обов'язків до депутатів парламенту внесені до відповідних нормативно-правових актів, що регламентують діяльність депутатів. Держава просто штрафує фінансово

порушників, тим самим не виділяючи їх від інших громадян, які також караються за не виконання норм трудового законодавства.

Норми покарання щодо парламентаріїв Грузії, внесені до регламенту. В той час як в законодавстві України норми, в яких зазначаються порушення, носять декларативний характер, тобто лише зазначають що не можна робити і що потрібно, законодавча база Грузії зазначає ще і міру покарання відносно депутата за невиконання обов'язків, покладених на нього державою та народом. Для норм, відносно покарання за невиконання трудових обов'язків в регламенті парламенту Грузії виділена окрема глава в якій зазначаються покарання не лише фінансові, а й дисциплінарні.

Тому, на думку автора, в процесі реалізації парламентської реформи слід врахувати на законодавчому рівні всі ці прогалини та колізії, особливо в регламентації трудових обов'язків депутата. Потрібно чітко визначити, чи є депутат політичною особою і трудове законодавство на нього не поширюється, чи він є громадянином, посадовою особою, який рівний з іншими громадянами у своїх і правах, і обов'язках. На діяльність депутата, окрім трудових прав, має поширюватися і трудове законодавство в площині трудових обов'язків, або ж взагалі виключити норму, про гарантування трудових прав, оскільки немає відповідних обов'язків.

Законодавець має підійти жорсткіше до норм покарання на порушення покладених на депутата трудових обов'язків, привести їх у відповідність до трудового законодавства, створити тим самим всі умови, для виконання в повній мірі 24 статтю Конституції України про рівність прав і свобод громадян. Народний депутат повинен на рівні нести відповідальність за порушення норм трудового законодавства, в тому числі і через певні обмеження, можливо, навіть через неможливість в майбутньому знову займатися даним видом діяльності, поважати загальнообов'язкові закони, та правила, за якими живуть прості люди. Україна повинна врахувати досвід провідних країн Європи, які вжили заходів щодо її усунення через врегулювання на законодавчому рівні. Цій проблемі приділена значна увага і у Грузії, що має такий же досвід розбудови незалежної держави що і Україна, проте яка просунулася в цьому питанні значно далі.

Законодавство повинно стимулювати саме відповідальність за порушення норми закону, адже, саме страх про майбутню відповідальність допоможе виховати обличчя держави, її парламент, та слугувати взірцем виконання всіх тих норм, які він прописує для інших громадян.

Ковальчук І. П.,
студент 5-К-СВ курсу НАВС

ПАРЛАМЕНТСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА

Парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, який у своїй діяльності керується